ދިވެހިބަހުގެ އެކަޑަމީ އިފްތިތާޙު ކުރެއްވުމުގެ ރަސްމިއްޔާތުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މުޙައްމަދު ނަޝީދު ދެއްވި ވާހަކަފުޅު

މިއީ ދިވެހިބަހުގެ އެކަޑަމީ އިފްތިތާޙު ކުރެއްވުން، 8 އޮގަސްޓް 2011 ވީ ހޯމަދުވަހުގެ ރޭ ނޭޝަނަލް ސެންޓަރ ފޯ ދި އާޓްސްގެ ގޯތިތެރޭގައި ބޭއްވުނު ރަސްމިއްޔާތުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދެއްވި ވާހަކަފުޅެވެ.

بسم الله الرّحمن الرّحيم

السّلام عليكم

އަނިވަޒީރުގެ ނަންނަވާން، މިރޭ ނަޝީދު ނުކުތާ ޤާރީޢަބްދުލް ފަތުރުން، އަޅުގަނޑުމެން މި ޤަރާރެއްގެ ހިތުން، ދިވެހިބަހުގެ އެކަޑަމީގެ އިފްތިތާޙު ބައްދަލުވުން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ދިވެހިބަހުގެ އެކަޑަމީ ބިނާކުރެވުނު މިއަދު މިއަދު އެކަމާ ގުޅިގެން ތަރިކައެއްގެ ގޮތުގައި ދިވެހިބަހާ ގުޅޭ ގުޅުން، އެ ބިނާ އަސްލު ފުރަތަމަ ރައްދުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ފާސްކުރުމަށް، ތަސްދީޤު ކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުން، އެހެން އަނބުރާ ވަސީލަތަށް މަޢުލޫމާތު ފުރުސަތު ދިނުމަށް ބިނާވެ. މަޢުލޫމާތު އެހެން އަނބުރާ ވަސީލަތަށް ފުރުސަތު، ސަރުކާރުން އެ ބިނާކުރި ގޮތުގައި ...

މިކަމަށް ތަރުޖަމާކުރެވިފައި، މިއީ މިހެން ވިސްނާލާއިރު ދިވެހިބަހުގެ އެކަޑަމީ ފެށުމަށް ބައިވެރިވުމަށް ފުރުސަތު ލިބުމުން، ދިވެހިބަހުގެ ތާރީޚު ލިޔެކިޔުން ...

އެއީ ބަހުގެ ގޮތުގައި ދަންނަވަން ދަތި. ބަހާ ގުޅޭ މާހިރުން، ދިވެހިބަސް ދިރާސާކުރާ، މުއައްރިޚުންނާ ފަތުރުވެރިން، އިލްމުވެރިން ފަރާތްތަކުން، ދިވެހިބަހަކީ މުހިންމު ބަހެއް ... އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިބަހަށް ...

ކަން ހިފެހެއްޓި، ކަން ހަމައަށްވުރެ ދިގުކަން.
ބަޔަކު މި ނުކުންނަނީ ކަމުން، ވިސްނުމުން،
ހިތާމައިން، ފިކުރުން. ކަމާއި ވިސްނުމާއި ހިތާމަ
ހިފެހެއްޓި، ތަރުޖަމާނުކުރާނެ ބަޔަކު ވިހައުމަކީ
ދަތިކަމަކަށްވާނެ.

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަރައްޤީގެ އާ
ޓެކްނޮލޮޖީއާއި އެކު ޖުމްހޫރީ
ހަރަކާތްތަކުގެ ތަރައްޤީ މިއަދު މިވަނީ
ހިތާމަފުރާކަމުގެ މިނިވަންކަމާއި، އެއްވެ
އެކުގައި މިނިވަންކަމާއި އެކު ސިޔާސީ
ސިޔާސީ ހަރަކާތް ހިންގުމުގެ މިނިވަންކަން
އަޅުގަނޑުމެން ލިބިފައި. އަހަރެމެން،
މުޅިދުނިޔޭގެ މިނިވަންކަމުގެ ތަރައްޤީ ދުވަހުން
ތަރައްޤީވެފައި، މިއަދު މާ ގާތް ކަމެއް. ދުވަހުން
މިއަދާ ހަމައަށް އަހަރެން، އަޅުގަނޑުމެން އެކު
މިނިވަން ތަރައްޤީވެފައި ނުވާ އެނގޭޖެހޭ އެއް
ސަބަބު، މިދުނިޔެއިން ބަސް ތަރުޖަމާކުރެ
ހިނގަން.

2003 ވަނަ އަހަރު ރާއްޖެއަށް
ތަރައްޤީގެ ނުކުތާ ޖުމްހޫރީ ގޮތުގެ ދުވަސްވީ
ނުވަތަ ޖުމްހޫރީ ފުރިހަމަ ތަރައްޤީ
އަޅުގަނޑުމެން އެތައް އެތައް ބަޔަކު
އުފުލުމަކީ އެއީ މިދުނިޔެ ބަސްތައް އުފުލުމަކީ
އެއީ، އެތައް އެތައް ކަމެއް، އަހަރެން ގެތަކަށް
ކުރެވޭނެ އަޅުގަނޑުމެން މިޖެހިފައި
އަޅުގަނޑު ބައެއް މިސާލު ދައްކާލާނަން.
ސިޔާސީ ކުރެވިދާނޭ، ނޫ ޓެކްނޮލޮޖީގައި
ހަމަ ސާފުކޮށް ބޭނުންކުރުމަށް ތިބޭ ބައެއް. އެކު
މިއަދުވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޓެކްނޮލޮޖީއާ ގުޅިގެން
ސާފުކޮށް ކަނޑައެޅުމަށް އެއް ކަރަންޓްގެ،
މުޅިކަމެއް. ސިޔާސީ ކުރެވިދާނެ
ބަދަލުގައި އެއް ސިޔާސީ ގުޅުން ކަމެއް
އަޅުގަނޑުމެން 2003 ވަނަ އަހަރެއްގެ
ފުރަތަމަ ފަހަރަކަށް ނުކުތީ. އަހަރެމެން، އެކަން
ބަދަލުވެގެން އެދުނީ، ސިޔާސީ ކުރެވިދާން އެއީ
ކުރެވިދާން ނުން ގޮތަކީ، އެމީހުން އަމިއްލައަށް
ދެކޮޅުހަދައި ކުރެވުނު މަސައްކަތާއި އެކު އެކަމާ
ގުޅޭގޮތުން ބަހައްޓާ ބަދަލުކުރުމަށް ވެފައި
ތިއްބައި، މުޅިދުނިޔޭގެ ހުރިހާ މަސައްކަތެއް
ފާހަގަކުރަން ސިޔާސީ ކުރެވިދާނުގޮތަކީ، ސިޔާސީ

ކުރެވިދާން ނުން ކަމަކީ، އެހެން ނަމޫނާ
އެއީ ސިޔާސީ ޒަމާނުން ކަމަކީ. ސިޔާސީ
ކުރެވިދާނުގެ ގޮތުގައި ބަޔަކު އެއީކަ، ދުނިޔެ އެއީ
ޒަމާނުގެ ގޮތުގައި އެކު ތިޔަ ބައެއް ނުންކަން
ވަރަށް ބޮޑު އެބަ އެނގޭ. ސިޔާސީ ޒަމާނުން
ފާހަގަކުރަން އެރުގައި އެއީ.

ހަމައެކަނި، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން
ބޭނުން، އެއްބަސް މިދުނިޔޭ ދުވަސްވަރުގެ
މިނިވަން ނުކުތާ އެޖެންޑާ އާދަޔާ ހަމަޖެހޭގޮތުގެ
ބަދަލު. އަޅުގަނޑު ހަރުދަނާ ގޮތުގައި އެއީ
މަދަނީ ބަސްނުވެވޭ. މަދަނީ ބަސްނުވެވުމަށް
ދެއްކޭ އިދާރީ ބަލާލުމުގައި، އެ "މަދަނީ
ބަސްނުވެވޭ" އެ ބަސް ނުތާ ހިނދުކަ،
މަދަނީ ބަސްނުވެވުމަކީ ދެކޭނު ގޮތުގެ ނުވެވޭ
ދެއްކޭ އިދާރީ ބަލާލުމުގެ ނުހަނު ބަދަލުގައި، މިފަދަ
ކަމުގެ ކަރުދާސް ކަނޑައެޅުން ބޭނުންވާ މަދަނީ
ބަސްނުވެވޭ ބަސް. އަހަރެމެން، އެއީ މަދަނީ
ބަސްނުވެވޭ ބަސް ނުކުތޭން އެއީ. އެކު
އިބަރާތް ފުރުސަތު ތަނަވަސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ގަބޫލުކުރެވޭ، އަޅުގަނޑުމެން އެގޮ އެތައް
އެތައް ތަޢާރަފު ލިބުމަށް ހިތް ބަދަލުވެގެން ނުކުތީ.
މިބާވަތުގެ ބަސްތައް ބަޔަކު. "ސިޔާ ރަނގަޅު"
މިދުނިޔެ ބާވަތުގެ ބަހަކީ. މި ބަސްބަސް
އަޅުގަނޑުމެން ނުކުތާ، ބަސް ވިސްނުމަކީ،
އުފެދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރައްޤީ ތަޢާރަފު
ކުރެވޭ.

އަހަރެމެން، އަޅުގަނޑުމެން ބަސް
ވިސްނުމުގައި، އަބަދުވެސް ކުރެވިދާން ނުން ކަން
ކުރިއަށް ގެންގޮސް ބަހައްޓާނަމުންނާއި އެއީ
އެއްޗެއް އެއްގޮތަކަށް ނިންމާ "މިދުނިޔޭ ކަނޑައެޅުން"،
"އިނގިރޭސި ކަރަން"، "ކުރިޔަށް މުޅިއެއްކަރު"،
"މިނިވަން މުއައްސަސާ"، މިދުނިޔޭ
ބަސްބަހަށް އަޅުގަނޑުމެން މުޅި ހަމައަކަށް
އެ ބަސް މި އެނގޭނީއެވެ. "މިނިވަން
މުއައްސަސާ" ބޭނުމާ އަޅުގަނޑުމެން އެބަ
އެނގޭ، އެއީ ވަރަށް ފުރުސަތު، ކަން ބޭއްވުމާއި،
ޕާޓީތަކާ ބައްދަލުވުމާއި، ޕާޓީތަކުން ބެހެއްޓި. ބަސް
ވިސްނުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑު ދެނެގަނެވޭ،
އަޅުގަނޑުމެން މުޅިބަ ކުރިއަށް މަދަނީ
ކުރެވިދާނެ މަސައްކަތް މަސްއޫލިއްޔަތު. އަހަރެމެން،
އަޅުގަނޑު އިންސާފު ކުރަން، މި އެކުލެވޭގޮތުގައި
ބަސް ވިސްނުމުގެ މަސައްކަތް، ކުރެވިދާނޭ ދާ
ފުރަތަމައި އެކު ހަމަ ކުރިއަށް އޮތް ގޮތުގައިވެސް
ކަމެއް.

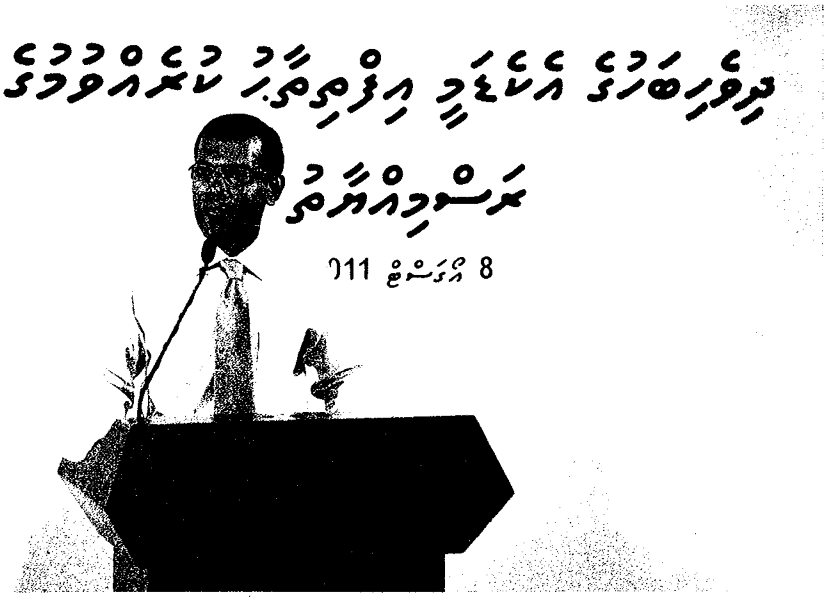

ތަރައްގީގައި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަސައްކަތުގެ
ކުރާނެ އެހީތެރި މިސާލުތަކެއް، އަޅުގަނޑު ހަމަ
އަސްލާފުން މިސާލުގައި ދަރިވަރުން މުޖުތަމަޢަށް:
އަހަރު ހަދާން މުޖުތަމަޢު، އަޅުގަނޑުމެންނީ ބަހުގެ
ފާހަގަކަން ނުވާނީވެ. އަޅުގަނޑުމެން ބަހުގެ
ފާހަގަ ނުވާތީ ބަހަން ވަރަށް ޚާއްޞަކަމާ އަދި
މިކަން ކުރާވާ މިހާރު، މިކަން ކުރާއިރުގައި އެއީ،
އަޅުގަނޑު މިދުނިޔޭގެ ވާހަކައެއް، އެއީ އަދި
ބަހުގެ ހަމަޖެހުމާއި އަޅުގަނޑުމެން ޚާއްޞަކުރުމަށް،
ދައުލަތުގައި އަހަރެމެ: އަހަރެން ހިމާޔަތް،
އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ ޚިދުމަތުގެ ގޮތުގައި،
އާއިލާގެ ގޮތުގައި އަހަރަމާ މިފަދަ މިންވަރުގައި
ދައުލަތުން ނިކުރީ:

ޖެންޑަރ ސިޔާސަތުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން
އަހަ ދައުލަތުން ދޭހެ: އެއީ ދަރަޖާގެ ހައްދު:
ދަރަޖަވަރުވުން އެއީ އެންމެމުހިއްމު މިންވަރު،
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖެންޑަރ ސިޔާސަތުގެ ވާހަކަ
ނުވަތަ ޖެންޑަރ ސިޔާސަތުއަދި ކަނޑައަޅަން
ނުނިމި، ވަރަށް އަނގަބަހުން، އިޤްތިޞާދީ
އަދި ގާނޫނީ މަސައްކަތުގައި ހިންގުން. ވަކިން
ޤާބިލުކަން، މުދަރިސުންގެ އިޤްތިޞާދީ، ދާނެ
ކަރަދާނަކުރުމަށް، ޚާއްޞަކޮށް ވަރަށް ބޮޑު
އަމިއްލަ ހިއްސާދާރުންގެ ހިންގުން ކަނޑައަޅާ
ކަމުގައި، މިހެން ކަމަށް ކަރުނަ މިޖެހިފައިވާ
ޖެހެކަރުގެ ސަބަބުން: އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ގެނަ ފުރުޞަ އަދާކުރެ ސިފައި ސިޔާސަތު
އެފުއްދުމައިވާކަމުވާ، ވަކިން ހިންގުން މިޖެހިފައި،
ކައުންސިލުތަކުން ކަނޑައަޅާ އެފުށުގެ ޚިދުމަތްދިނުން:
ކައުންސިލުތަކުން މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާ ވާނީ:

އަހަރުމެނާ، ވަކިކަމުގެ މަރުޙަލާ،
ގެންދާ މަސައްކަތާ، ވިޔަދު
ފުއްދުމުގައި ކަމުގާ ކައުންސިލު ކައުންސިލުތަކުން
އެފުށުގެ ޚިދުމަތްދިނުމުގައި އަހަ މިދުނިޔޭ ބޮޑުސިޔާ
އެކުއެކު ވިސްނުންތަކާއި، ކައުންސިލުތަކުން
އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަހުގެ މަރުހަލާ ގެނުވިދިޔަ:
އަޅުގަނޑުމެން އަހަ މުހިއްމަވެ، ހިތްވަރު
ހިތްވަރު ބަޔަކާއި، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު
މިކަމުގެ ގެންދިޔަ ކައުންސިލުގެ ތަރައްގީ ހާސިލުކުރުން:

އަހަރުމެނާ، އަޅުގަނޑު ތަރައްގީގެ މަރުޙަލާއިން ގޮތުގައި
ކަމުގެ މުހިއްމު އިހުސާސް ގާނޫނުގެ ހަމަތަކަށް
އަޅުގަނޑުމެން މި އެކުލަވާގެ ފުރުޞަތު އަދާކުރި،

އަޅުގަނޑު މި އެކުލަވާލި ފުރުޞަތުން އަދާކުރި،
ވިސްނާ ހައްލު މިންވަރުގައި އަދި ވިސްނާ
ހިލޭ ވިސްނުންތަކުގެ އަސާސީ ދެޖެހުމެއް
ކަމުކަމުގައި އެއީ ބަދަލު ވިސްނުން، ވިސްނާ ބަހުގެ
ގާނޫނުގައި މިކަމާ ހިންގާ ބަޔާންކޮށް، މިހާރު
ގޮތުގައި ދަރަޖަ ގެނައުމުން ކަމުގައި ހިތުގައި
ދަންނަވައި މި ދިއުމުގެ ދިރިއުޅުމުގެ އަށް
އެހެން އެއް ގޮތެއް ގުޅުވާ ފެށުމުގައި
ކަމުގެ ގޮތުގައި: މި ދިރިއުޅުމުގައި ކަމުގެ ދަރިއަށް،
އެހެން އެއްއަހަރުގައި ކަމުގައި ކަމުކަމަށް
ގާނޫނު: އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ ހިމެނުނު
އަޅުގަނޑުމެން ގެއްލުވުމުގައި އާއިލާ
ހިލޭ ހިތާމަ ކަމަށް އަދި ހިފެހެއްޓުން ކަމަ
ބަސް، އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު ފުރުޞަތުގައި އަދި
އަޅުގަނޑުމެން އެކުލެވިފައި އެއީ ގެނައި، އަހަރެން
އެއްވެސް ބޭނުންގެ އެކުގައި ސިފަވަރުން،
އަޅުގަނޑުމެންގެ އެބަހުރި: ހަމަހަމަކޮށް، ޤާނޫނުގެ
އެހެނިހެން ގޮތްތަކަށް ހިތާ އަދި ޤާނޫނުން ކަހާ
އެހެނިހެން ބާރުގެ ކަމުކަމުގެ އެބަހުރި: މިހެ
އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަހުގައި ހިތުން މަޖިލީހުގެ ކަމަށް:
އަ މަޖިލީހުގެ ބާރުތަކެއް، އާ ބަސް

ވިލަފުށީ، އަޅުގަނޑުމެން ކަމުގެ ފުރުޞަތު
ކަމަށް: އަދި އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު ދޭންވާނީ
އަޅުގަނޑުމެން ކަމުގެ ފަރާތުން ކަމަށް:
ދިވެހިބަހުގައި އަނބުރާ ނަތީޖާ ނިކުމެލާ

ގަޔާވާ މަސައްކަތް އެއީ ޖެންޑަރ ސިޔާސަތުގެ ދަރަނި
ސަރުކާރު ޖެންޑަރ ސިޔާސަތުގެ ތަރައްގީގައި އަހަރު
އަޅުގަނޑުމެން ކަމަށް އެކުލެވޭ އެސްވަޖެހުމެއް ބަހަ
ސަޤާފަތް، ބަސް ދިރާސާކުރުން އަސާސީ، އަހަރު
ހިތްވަރު އިޖުތިމާޢީ ޖެހޭގޮތުގެ ތަރަހަރުގެ.
އަހަރު ހިތްވަރު ދިރާސާކުރާގޮތުގެ ތަރުޖަމާ ކުރަން
އަޅުގަނޑުމެން ގެނޭ ޒިންމާ ކަމަށް ޚާއްޞަ.
ގޮތުގައި ޒިމްމާއަށް ގެނައުމެއް، އަހަރު ބަލާ
ޤައުމަށް ސަޤާފީ މައްސަލަތައް ނަގާ އަހަރެމެން
އަޅުގަނޑުމެން ކަމަށް ސަޤާފީ ބަސް
އެއީ ކޮންމެ ދިވެހިއެއްގެ ބަސް، އަހަރެމެން
ގަބޫލުކުރަން ދަރިން ގެނައުމަށް ހިތްވަރު،
ސަރުކާރާއި އަދި ބަހުގެ އިތުރު ސުޕަޑިއާ
ޤައުމީ ޖެންޑަރގެ ނަޒަރު، އެބަ ހުރި ބަސް
ކަމެއް، ކުރިއެރުމަށް ގޮތްތަކާ އަދި ހިތްވަރު
ވާނެގޮތެއް ސަޤާފީ ބަހުރުވައި ގޮވާ ގޮސް،
ޝައުގުވެރިވުމަށް ދިރާސާތަކުން އެކުލަވާ ކަމަށް
ކޮށް ހިތަ ބަސްބަހުގެ، ސިޔާސަތު އެކުލަވާ
ހާސިލުވާ ބަހުގެ ތަރުޖަމާކުރުމަށް ބޭނުން
ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަރައްގީ މަސައްކަތަށް ޚާއްޞަ
ކުރުމަށް: ބަހުގެ މަސައްކަތް ކަނޑައެޅުނު ގެނަދީ
ބަހައި ބައިވެރިވުމާ ބޭނުމުގެ ބަހައި ހުށަހަޅާ
ބަދަލުކުރުމަށް ފަރުދުގޮތުން: އަހަރު ސަރުކާރު،
އަޅުގަނޑުމެން ކަމުގައި ގެނެވޭ ތަރައްގީގައި:
އަޅުގަނޑުމެން ކުރި، މި ބަސް ތަރައްގީ
ކަރުދާހެއްގައި، ދިވެހިބަސް ކަރުދާހެއްގައި
ތަރައްގީގެ ހިތްވަރުކޮށް ބަސް

ނުވަތަ ބަސް ތަރައްޤީކުރާ މަރުކަޒު، އެކެޑަމީ
ގެންދިއުމުގައި ބޮޑުނުވާނެ ކަމެކެ.

އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު މިވަނީ މިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ވަރަށްގިނަ މަސައްކަތް ކުރެވިފައި. އަދި މިމަސައްކަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިދާނެ މިވަގުތު، ނުހަނު ގިނަ ބަދަލުތަކެއް، މިކަމާ ކުރުމުންދާނެ. އެކަން ހައްޔަރުކުރެވޭ އިރެއްނު ދިރުވައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގާނޫނުއަސާސީ ތަރަބިއްޔާގެ ތަރައްޤީއަށް މި ބޮޑު ގޮތް ދީ އެކެޑަމީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހީތެރިވޭ. އަޅުގަނޑު ކުރެވޭތޯއި އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖެހޭނެ ނަސީބެއް.

މިރޭ އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިމުމަށް ދިވެހިބަހަށް ނުލިބޭ. އަޅުގަނޑުގެ އެދުމަކީ އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ އަސްލުބަސް އަނގަބަހުން، ދިވެހިބަހުގެ ތަރައްޤީއަށް ބޮޑުނުވާ ބަހައި ގޮތެއްގައި އަދި ބޮޑުނުވެރިން ބަހައި ގޮތެއްގައި ދިވެހިބަހަށް ހަދިޔާކުރުން. އަދި ހަމައެހެނުމެ، ނަސީބު ދޭނެގޮތް އެ ފާހަގަކުރަމުން މަރުހަބާ ދެންނެވުމާއި މަރުހަބާ ކިޔުން ދިވެހިބަސް ފޮނިކޮށް ނުވިހުރިކަމަށް އަދި އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް ވިސްނަން ފެށުނު ހިންގަނުކުރުން ކަމުގައި. ބޮޑު ބަސްމީހުން އެބަ ބޭނުންކުރަން. ހިންގާލާ ބަސްބަސް، ދެކަމެ ބަސްބަސް ހިތްހަމަޖެހޭ. ބައެއް ފަހަރު ކަމަ ކުށެއް ގޮތުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ދިވެހިބަސް އޮތުމަކީ ބޮލުގައިވެސް، ބޭރުގެ ބަސް އަދި ކަމަ ހިންގާސިޔާސަތު އަޅުގަނޑުމެން ދެކޮޅުހެދި ބޭނުންކުރުން.

އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރައްޤީ އިސްލާމްދީނާ އެކުގައި، އިސްލާމްދީނުގެ އެކުއެކު ކުރިއަރާފަށުމަށް، ތަރުޖަމާކުރުމަށް، ސިޔާސަތުތަކަށް، ފާހަގަކުރަން، ދިވެހިބަހުން ބޭނުންކުރާނެ ޖާގައިދޭ. ޖެހިލުވާ، ދުވަސް އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިބަހުގެ ތަރައްޤީ އަށް މަރުޙަލާގައި، އެ ކުރިއަށް ފަސޭހައިން ކަމަ ހިތްއަރައިދީބަހުން ގެންގުޅޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ، މިކަމަށް ދިވެހިބަހަށް، މި ޖެހޭނެ ދިރުވާލަން ގެނދަނީ. ތަރުޖަމާ ޖެހޭނެތީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިވެހިބަހަށް ޖެހިގެން ގެންދިޔުމަށްޓަކާ، މިހާރު ބޭނުންކުރާ

މީހަ އަކުރުކުރުމުގައި ނޫން. އަޅުގަނޑުގެ އެންމެ ފަހުގެ ގޮތެއްގައި، ބޮޑުކުރާވާހަކަ ތަސްލީމުކުރައްވައި، މާނައަކީ ޤާނޫނުގެ ބޭނުންކުރާން ފޯރިން. އަކަން އާދައިގެ ފުރި ގޮތް ގޭގޭގައިން ޖެހުނުތަކުން ޖެހިދާނެ ހިނގި، ކުރިޔަކަށް ބޭނުންކުރަމުން އައި "ގަބޫލުކުރާ" ނުވަތަ "އެވަގު ބޭނުން" މި އަކުރު ޖެހިވަޑައިން އައި ފަދައިން ކަނޑައިން. އަހަން އައި އެއްވުމާއި، އިސްލާމްދީނުގެ ބަސްތައް، އަރަބި ބަހުން ޖެހިފައި ޙިކުމަތާ، ދީން ފަދައިން ކަނޑައިގެން ޖެހިގެން އަދިވެސް، ކުއްޖާއަކަށް އަސްލު އަދިވެސް މި ބަދަލުކުރާން ޝަރީ. އަދި އެންމެއާއި ގޮސްނުވާން، އިރު ޢަމަލުގެ ޖެހުމުކަމައި ބައެއްބަސް ޖެހިއްޖެ، ކުޅި ތަފްސީރުކުރުމައި ވަރަށް ގިނައިން ޖެހިފައި ހުންނާނެ. އަހަރެމެނަށް ފޮނުވާލެވިއްޖެ، ކުރު ބަދަލުކުރުވަން ޖެހިއްޖެ ޝަރުޢީން، ދީން ޝަރީޢަތް ދުނިޔޭގެ ޝަރުޢީ ޤާނޫނު، ވެދުމާއި ދީނަކަ ކުޅިވަރުގެ ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ބައެއް ޙަޤީޤަތް އަދި އިބާރާތް ދެފުށް ފުރި ކުރިހުރި ކުޅިވަރުގެ މަސައްކަތްތަކުން ކުރުކޮށް ގެނެސްދޭ. މީހަ އަކުރު އެކުލެވޭން އައީ، މިދުނިޔެ ބަދިޔާ، ފަރުވާބޮޑު ބަދަލެއް ދިވެހިބަހަށް ގެނެސްދެނީ، ބަސް ބަދަލުކުރަން، ބަސް

ބޭނުންކުރާ ގޮތުގެ ބަދަލުކުރަން. އަދި ބަހާ ދެ އެންމެ ޚާއްޞަ ބަދަލުކުރަން. އެއީ ބަހުގެ ބަދަލުތައް ރަނގަޅުކުރުމާއި އަދި ވިސްނުން ދޭން އަޅުގަނޑުމެން އަބަދު ވިސްނަނީ، ފިކުރު ވިސްނުމާ ކުރިއަށް ބޭނުމެއް ނުވާ ބަދަލު ގެނެސްދޭން، ޚާއްޞަ ބަދަލުތަކެއް ދިވެހިބަހުގައި ބައެއްފަހަރު ބަހުގެ ކަމެއް. ފުރިހަމަ ބަދަލުކުރުމަށް ދިރާސާކޮށް މަރުޙަލާއިން ބަދަލުކުރުން ގެނެސްދެނީ، އަދި ބަސް ފަރުވާލާ ބަހުގެ މަރުޙަލާއެއް ދިވެހިބަހުގެ ބޭނުމަށް ހުރި ސަބަބުތައް، އަޅުގަނޑުމެން ފުރިހަމަކޮށް ދިވެހިބަހުން ބަދަލުކުރުމާއި ދިވެހި ބަދަލުކުރާ މަސައްކަތުގައި، ދިވެހިބަސް ފަރުވާލާ ދިވެހިބަސް ދިރުވާލަން މަސައްކަތްކުރަން.

އަޅުގަނޑުގެ ދުޢާއަކީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިވެހިބަހުގެ ބާރުއަރުވާ މުސްތަޤްބަލް އަދި މަސައްކަތް ޖެހިބޭން. އަޅުގަނޑުގެ ދުޢާއަކީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިވެހިބަހުގެ ބާރުއަރުވާ ބަދަލުތަކުގެ ޖެހިބޭން.

والحمد للّـه. والسّــلام عليـكم.

"އެކެޑަމީ" ކީއްތޯ؟ ނުވަތަ "އެކެޑަމީ" ކީއްތޯ؟

ދިވެހިބަހުގެ ޤާމޫސްގައި އެކެޑަމީގެ މާނަ ކަނޑައަޅާފައި ވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ. "ނ. 1 ހޯއްދަ ޢިލްމުވެރިން ކިޔަވައިދިނުމަށް ނުވަތަ ތަމްރީނު ދިނުމަށް. 2 އިލްމީ ދާއިރާތަކުގެ އިލްމުވެރިންގެ ނުވަތަ ފަންނާނުންގެ ޖަމާޢަތް ނުވަތަ މުއައްސަސާ. 3 ފަންނުގެ ނުވަތަ ބަހުގެ އިލްމު ހިފެހެއްޓުމާއި ތަރައްޤީކުރުމަށް ޤާއިމުކުރާ ޖަމިއްޔާއެއް ނުވަތަ މުއައްސަސާ."

މި ތަފްޞީލު ދެނެގަތުމަށް ބަލާއިރު. މިއަޅުގަނޑުމެން ގެނައި ދެނެގަތުން ތަރުޖަމާކުރުމުގެ ވާހަކައެވެ. 2015 ވަނަ އަހަރު ފެށިގެން މި މުއައްސަސާ ބަދަލުކުރުމަށް، ދިވެހިބަހުގެ ތަރައްޤީގެ ކަން ކުރުމަށް ވަނީ މުއައްސަސާތަކުން އެއްބަސްވެފައެވެ. ތަރުޖަމާ ފަރުމާކުރުމަށް އިދާރާތަކަށް ފޮނުވިފަ މި ބަދަލަކީ ޤާނޫނީގޮތުން މަޤްބޫލު ކަމެކެވެ. ފަހުން އަށް މިފަދަ މަރުކަޒުތަކުން އެކެޑަމީ ޤާއިމްވެ. އަދި ދެން ފުރިހަމަ މަސައްކަތް ބަޔާންކުރެވެން ކުރިއަށް މި ދަނީ ބައްދަލުކުރަމުންނެވެ.

އެކެޑަމީ ޤާއިމުކުރުމުގެ ޖެހުނު ފުރި ޤާއިމު ދިވެހިބަހުގެ އެހީތެރިކަމާއި ފުރިހަމަ އެހީތެރިކަމެވެ. މި ޖެހުން ދިވެހިބަހުގެ ބަރަކާތެވެ.